

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
19/1217

Vår referanse:
201901763-12 008

Sted, Dato
Oslo, 15.08.2019

**HØRINGSSVAR FRA POLITIDIREKTORATET - ENDRINGER I
UTLENDINGSLOVEN OG UMLENDINGSFORSKRIFTEN - INNSTRAMNINGER I
UTVISNINGSREGELVERKET MV**

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev og -notat av 25. april 2019 om endringer i utlendingsloven og -forskriften. Høringsfrist er 15. august 2019.

Forslagene innebærer skjerpede utvisningsregler i tre sammenhenger:

- utvidet adgang til utvisning av utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse for overtredelser av straffeloven
- adgang til utvisning av utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse for alvorlige overtredelser av vegtrafikkloven
- utvidet adgang til å utvise utlendinger med permanent oppholdstillatelse for overtredelser av straffeloven

Endringene innebærer samtidig en utvidelse av adgangen til å utvise EØS-borgere og deres familiemedlemmer etter EØS-regelverket. Videre foreslår departementet å tydeliggjøre valg av utvisningshjemmel ved endring av oppholdsstatus mellom straffbar handling og vedtakstidspunkt, samt foreta enkelte redaksjonelle og tekniske endringer i bestemmelsene for å bedre lesbarheten mv.

Politidirektoratet har forelagt høringen for samtlige politidistrikter og utvalgte særorgan. Mottatte høringsinnspill fra Oslo, Øst, Innlandet, Møre og Romsdal og Sør-Vest politidistrikter samt Politiets utlendingsenhet og Utrykningspolitiet er delvis innarbeidet i Politidirektoratets svarbrev. Høringsinnspillene vedlegges også i sin helhet.

Generelle merknader

Politidirektoratet stiller seg i hovedsak positiv til de foreslåtte endringene. Utvisning er et viktig virkemiddel for å forebygge og bekjempe kriminalitet i Norge og Schengenområdet for øvrig. Som departementet påpeker i høringsnotatet er det viktig at regelverket ikke fastsetter en unødig høy terskel for utvisning i tilfeller hvor dette ellers fremstår som en rimelig og forholdsmessig reaksjon. Politidirektoratet er enig med departementet i at det er grunn til å senke terskelen for utvisning noe. Når det gjelder utvisning av utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse mener vi det vil være hensiktsmessig å senke terskelen ytterligere ved å

Politidirektoratet

endre den generelle strafferammen i utlendingsloven § 67. Vi vil utdype dette i våre merknader til høringsnotatets punkt 3.2.1 under. Nedenfor følger våre merknader til de aktuelle punktene i høringsnotatet.

3.2 Utvisning av utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse

3.2.1 Krav til strafferamme eller henvisning til utvalgte straffebud?

Ved ikrafttredelsen av ny straffelov i 2015 fikk en rekke lovbrudd hevet eller senket strafferamme. For å beholde gjeldende rettstilstand ble derfor utvisningsbestemmelsene i utlendingsloven (utl.) §§ 66, 67 første ledd bokstav b og 68 endret, slik at bestemmelsene, i tillegg til å vise til en generell strafferamme, også viser til noen andre straffebud med lavere strafferamme (som hadde høyere strafferamme etter tidligere straffelov), se Prop. 145 L (2014–2015) *Endringer i utlendingsloven (som følge av endrede strafferammer i straffeloven 2005 m.m.)*. Oslo politidistrikt var blant dem som foreslo at strafferammen i § 67 første ledd bokstav b burde endres fra «fengselsstraff i mer enn ett år» til «fengselsstraff i ett år eller mer». Sett hen til hvor mange nye typer lovbrudd som ville bli omfattet, mente departementet at dette ville innebære en innstramning som burde være gjenstand for alminnelig høring.

Departementet har nå sett på hva slags typer lovbrudd som ville bli omfattet ved en generell senkning av kravet til strafferammen. Det fremgår av høringsnotatet at de aktuelle straffebudene gjelder forhold av svært ulik karakter og ulik alvorlighetsgrad. Ved overtredelse av flere av de aktuelle straffebudene ville utvisning trolig ikke fremstå som et nødvendig eller velbegrunnet tiltak, for eksempel dersom utlendingen straffes for å ha skaffet seg uberettiget tilgang til fjernsynssignaler (straffeloven § 203) eller for overtredelser av småbåtloven, markaloven eller jernbaneloven. Departementet har derfor i stedet foretatt en gjennomgang og identifisert hvilke konkrete lovovertridelser som bør kunne føre til utvisning etter en individuell vurdering.

I Prop. 145 L uttalte departementet at bestemmelser som eksplisitt opplyser lovbrudd kompliserer regelverket og derfor ikke bør innføres med mindre gode grunner taler for det. Selv om denne løsningen ble valgt for å videreføre etablert utvisningspraksis i forbindelse med tilpasninger til ny straffelov, mener Politidirektoratet at gode grunner nå taler for å senke den generelle strafferammen fremfor å legge til flere straffebud med lavere strafferamme. Vi mener at den generelle strafferammen i utl. § 67 første ledd bør endres fra «fengselsstraff i mer enn ett år» til «fengselsstraff i ett år eller mer».

Også Øst politidistrikt og *Politiets utlendingsenhet* bemerker at den lovtekniske løsningen er uheldig og foreslår at utl. § 67 første ledd bokstav b bør endres fra "fengselsstraff i mer enn ett år" til "fengselsstraff i ett år eller mer". Øst politidistrikt uttaler følgende:

"Etter vårt syn gjør en slik lovteknisk løsning at regelverket blir mer omstendelig, den bidrar til svakere sammenheng i regelverket, og kompliserer nødvendige praksisjusteringer som kan aktualisere seg som følge av endringer i kriminalitetsbildet og innvandringssituasjonen. Den gjør også regelverket mindre tilgjengelig for publikum og regelansvarende. I stedet bør utvisningsgrunnlaget være basert på en generell strafferamme. Selv om straffebud av svært ulik karakter og alvorlighetsgrad i utgangspunktet vil bli omfattet ved en generell senkning av kravet til strafferammen, er instruksjer og retningslinjer best lovteknisk egnet til å regulere og begrense dette i detalj. Vi viser til at utvisningsbestemmelsene er diskresjonære og at det alltid skal gjøres en forholdsmessighetsvurdering der forholdets alvor tas i betraktning. Når lovgiver først har fastsatt en tilstrekkelig høy strafferamme for et lovbrudd, bør dette som

lovens utgangspunkt være tilstrekkelig også som grunnlag for utvisning, uavhengig av om lovbruddets karakter har noen spesiell aktualitet for innvandringsreguleringen. For øvrig medfører også gjeldende krav til strafferamme at straffebud av svært ulik karakter og alvorsgrad kan føre til utvisning, uten at dette synes å være oppfattet som problematisk."

PU bemerker at synet på hvilke straffbare forhold som anses alvorlige nok i utvisnings-sammenheng vil kunne endre seg over tid i tråd med endringer i kriminalitetsbildet. Med en slik opplisting som departementet fortsatt legger opp til, må man gå veien om lovendring for å kunne utvise dersom straffebudet ikke er inntatt i bestemmelsen. Vi viser ellers til utfyllende kommentarer i vedlagte uttalelser.

Ved en generell reduksjon av terskelen for utvisning i utl. § 67 vil en rekke straffebud i straffeloven og særlovgivningen kunne danne grunnlag for utvisning. Selv om de aktuelle straffebudene gjelder forhold av svært ulik karakter og ulik alvorsgrad har lovgiver her kommet til at strafferammen skal være fengselsstraff i ett år. Politidirektoratet mener en utvikling der det i større grad differensieres mellom hvilke straffebud som har relevans i utvisningssammenheng - og hvilke som ikke har det - er uheldig. Utvisning er et viktig virkemiddel for å beskytte samfunnet mot personer som kan utgjøre en samfunnsfare, og for å bidra til respekt for norske lover og regler. Sistnevnte bør etter vårt syn gjelde generelt.

Det forhold at mange av disse straffebudene neppe vil være særlig praktiske i relasjon til utlendingslovgivningen generelt og utvisningsreglene spesielt, som overtredelse av markaloven og jernbaneloven, er etter Politidirektoratets syn ikke et tungtveiende argument mot å senke den generelle strafferammen.

Politidirektoratet anser at eventuelle urimelige utslag av å senke den generelle strafferammen avhjelpest ved forholdsmessighetsvurderingen. Som departementet påpeker i høringsnotatet er utvisningsbestemmelsene «kan»-bestemmelser. Utvisning vil bero på en konkret vurdering, og det skal alltid foretas en forholdsmessighetsvurdering før et eventuelt vedtak om utvisning treffes. I hver enkelt sak skal det foretas en avveining av alle relevante hensyn, hvor samfunnets interesse i å utvise en person som har begått straffbare handlinger vurderes opp mot de konsekvensene utvisning vil få for utlendingen og vedkommendes familie.

3.2.2 Brudd på straffeloven

Hovedregelen er at en utlending med midlertidig oppholdstillatelse kan utvises på grunnlag av straffbare handlinger som kan føre til fengselsstraff i mer enn ett år, jf. § utl. 67 første ledd bokstav b. Bestemmelsen henviser i dag til en del straffebud i straffeloven som har lavere strafferamme enn ett år. Departementet foreslår at listen utvides noe ved å innta ytterligere fire straffebud i bestemmelsen. De aktuelle straffebudene som foreslås inntatt i utl. § 67 er straffeloven § 297 (seksuell handling uten samtykke), § 298 (seksuelt krenkende atferd offentlig eller uten samtykke), § 306 (avtale om møte med barn for å begå seksuelt overgrep) samt § 189 første ledd (ulovlig bevæpning på offentlig sted).

Politidirektoratet viser til våre merknader knyttet til den generelle strafferammen over.

Oslo politidistrikt er positiv til forslaget, da det er tale om svært alvorlig kriminalitet med et stort skadepotensiale. De påpeker at det i henhold til høringsforslaget bør være adgang til å vurdere utvisning når en utlending "domfelles for overtredelse av straffeloven § 306". Et krav til domfellelse innebærer at det må foreligge en dom for at vedkommende kan vurderes utvist.

Oslo politidistrikt legger til grunn at man også her kan vurdere utvisning dersom vedkommende har vedtatt et forelegg og er varslet om at dette kan medføre utvisning.

3.2.3 Brudd på vegtrafikkloven

Departementet foreslår å innføre adgang til utvisning av utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse for alvorlige overtredelser av vegtrafikkloven. Utl. § 67 gir i dag ikke adgang til utvisning av utlending med midlertidig oppholdstillatelse som er straffet for overtredelser av vegtrafikkloven. Grunnen til dette er at overtredelser av vegtrafikkloven straffes med bøter eller med fengsel inntil ett år (med mindre forholdet går inn under andre og strengere straffebud, jf. vegtrafikkloven § 31 første ledd).

Politidirektoratet ser det som svært positivt at det gis adgang til utvisning av utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse for alvorlige overtredelser av vegtrafikkloven.

Utrykningspolitiet (UP) uttaler at de støtter endringsforslaget ut fra et trafikksikkerhetsperspektiv:

"Ved at utlendingsloven § 67 utvides med ny bokstav f for sonet eller ilagt straff for overtredelser av vegtrafikkloven, får utlendingsmyndighetene hjemmel til å vurdere om det skal fattes utvisningsvedtak på bakgrunn av alvorlige lovbrudd av vegtrafikkloven. Det som nevnes er bl.a. grove fartsovertredelser, kjøring uten førerkort og kjøring i ruspåvirket tilstand. For høy fart og ruspåvirkning er en medvirkende årsak i over 50 % av dødsulykkene. Når vegtrafikkmyndigheters og politiets mål, nedfelt i Nasjonal transportplan, er å kontinuerlig redusere trafikkulykker med drepte og hard skadde, kan en slik ny hjemmel bidra til å øke trafikkikkerheten og å nå målet noe raskere samt fører til mindre drepte og hadde skadde i vegtrafikken. Ny lovhjemmel vil således kunne bidra til å øke fokus på trafikal adferd i tråd med regelverket og at sjåførere som overtrer loven grovt, må regne med flere konsekvenser enn straff og tap av førerrett."

Forslaget støttes også av Oslo, Øst, Møre og Romsdal og Sør-Vest politidistrikter samt Politiets utlendingsenhet.

Oslo politidistrikt er positive til at departementet ikke ønsker å lovfeste gjentakelse eller konkurrens som et vilkår for utvisning og at det således er adgang til å vurdere utvisning ved enkeltstående alvorlige forhold:

"Oslo politidistrikt er kjent med at det årlig skjer mange alvorlige brudd på vegtrafikkloven, herunder kjøring i ruspåvirket tilstand og kjøring uten førerkort. Vi er derfor av den klare oppfatning at forslaget om å utvide adgangen til å vurdere utvisning av utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse og EØS-borgere når vedkommende har overtrådt vegtrafikkloven, vil føre til at vi i fremtiden kan vurdere flere utvisningssaker. Dette vil etter Oslo politidistrikts oppfatning ha en preventiv og kriminalitetsforebyggende effekt. "

Også Øst politidistrikt ser det som positivt at det vil være adgang til å vurdere utvisning ved enkeltstående alvorlige forhold når utlendingen har svak tilknytning til Norge:

"Med dagens regelverk er det etter vår vurdering for høy terskel for å utvise trafikkfarlige utenlandske sjåførere, selv der tilknytningen til Norge er liten. Etter vår oppfatning vil utvisningsinstituttet være et svært hensiktsmessig virkemiddel for å hindre videre veitrafikklovovertredelser av blant annet utenlandske yrkessjåførere. Ettersom mange

yrkessjåførere som opererer i Norge kan påberope seg EØS-regelverket, er det spesielt positivt at lovforslaget vil gi mulighet for at også disse utlendingene vil kunne utvises for veitrafikkovertrедelser der det foreligger en alvorlig fremtidig fare."

Det fremgår av høringsnotatet at adgangen til utvisning med grunnlag i vegtrafikkloven i første rekke bør benyttes i følgende tilfeller; utlendingen har liten tilknytning til riket og utmålt straff ligger i øvre sjikt av strafferammen, overtredelsen inngår som ett av flere lovbrudd eller utlendingen tidligere er straffet. *Utrykningspolitiet (UP)* påpeker at det så å si aldri, selv ved gjentakelse, gis en straff som ligger i det øvre sjiktet av strafferammen. De mener derfor at dette momentet bør vurderes. *Oslo politidistrikt* antar at de nevnte momentene vil være aktuelle ved forholdsmessighetsvurderingen, og ikke ved vurderingen av om de objektive vilkårene for utvisning er oppfylt.

3.3 Utvisning av utlendinger med permanent oppholdstillatelse

Hovedregelen er at en utlending med permanent oppholdstillatelse kan utvises på grunnlag av straffbare handlinger som kan føre til fengselsstraff i to år eller mer, jf. § utl. 68 første ledd bokstav b. Bestemmelsen henviser i dag til en del straffebud i straffeloven som har lavere strafferamme enn to år. Departementet foreslår at listen utvides noe ved å innta ytterligere fire straffebud i bestemmelsen. De aktuelle straffebudene som foreslås inntatt i utl. § 68 er straffeloven § 297 (seksuell handling uten samtykke), § 298 (seksuelt krenkende atferd offentlig eller uten samtykke), § 306 (avtale om møte med barn for å begå seksuelt overgrep) samt § 189 første ledd (ulovlig bevæpning på offentlig sted).

Forslaget støttes av Oslo og Øst politidistrikter samt Politiets utlendingsenhet.

Politidirektoratet viser til våre merknader under punkt 3.2.1 om den lovtekniske løsningen med å innta særskilte straffebud med lavere strafferamme enn den generelle strafferammen. Vi har ellers ikke innvendinger mot at de aktuelle straffebudene inntas i utl. § 68.

3.4 Utvisning av EØS-borgere med ti års botid

Reglene i utlendingsloven kapittel 13 gjennomfører direktiv 2004/38/EF («unionsborger-direktivet»). Direktivets artikkel 28 nr. 3 bokstav a gir et utvidet vern mot utvisning av unionsborgere med ti års botid. Direktivet krever at personen må ha hatt opphold «de ti forudgående år», mens utl. § 122 ikke har denne henvisningen til de «forutgående» ti år. Ordlyden i utlendingsloven kan dermed skape noe tvil med hensyn til hvilket tidsrom EØS-borgeren må ha hatt opphold i Norge. Departementet foreslår derfor at det inntas en presisering i utl. § 122 annet ledd bokstav b om at EØS-borgeren må ha hatt opphold «de siste» ti år for at det utvidede vernet mot utvisning skal gjelde. Politidirektoratet støtter den foreslåtte presiseringen.

3.5 Klargjøring av hvilket tidspunkt som skal legges til grunn ved valg av utvisningshjemmel når grunnlaget for utvisning er straffbart forhold

Departementet foreslår å endre utl. § 66 for å klargjøre at utvisning skal vurderes etter bestemmelsen i utl. § 67 (utvisning av utlending med midlertidig oppholdstillatelse) dersom utlendingen hadde en gyldig midlertidig oppholdstillatelse på det tidspunktet det straffbare forholdet ble begått. Forslaget er en oppfølging av et vedtak fra Utlendingsnemndas stornemnd i juni 2018 og departementets instruks av 9. august 2018 (GI-10/2018).

Det fremgår av høringsnotatet at departementet har sett hen til de hensyn som henholdsvis flertallet og mindretallet i stornemnda har pekt på om hva som er den mest rimelige og hensiktsmessig løsningen. Departementet mener at det særlig er ett av de hensynene som flertallet i stornemnda har trukket frem som taler sterkt imot å legge vedtakstidspunktet til grunn, og som dermed taler for å legge gjerningstidspunktet til grunn: *"I tilfeller hvor utlendingsmyndighetenes saksbehandlingstid medfører at det tar tid å avgjøre utvisningsspørsmålet, bør ikke det forhold at utlendingens oppholdstillatelse utløper underveis, føre til en svekket rettsposisjon for utlendingen. I motsatt fall vil saksbehandlingstiden i den enkelte sak kunne få avgjørende betydning for om utvisningsvilkårene er oppfylt eller ikke."*

I samsvar med stornemndas vedtak og det som nå er dagens praksis, går departementet derfor inn for å presisere at spørsmålet om utvisning skal avgjøres etter reglene om utvisning av utlending med oppholdstillatelse selv om tillatelsen er utløpt på vedtakstidspunktet. Departementet foreslår også at en utlending med oppholdstillatelse som begår et sammenhengende straffbart forhold som fortsetter etter tillatelsens utløp, skal vurderes etter reglene om utvisning av utlending uten oppholdstillatelse.

PU er uenige i forslaget og mener at oppholdsstatus på vedtakstidspunktet bør være avgjørende. PU er enig i at det er uheldig at UDIs saksbehandlingstid kan føre til at vilkårene for utvisning kan bli oppfylt dersom denne strekker seg utover oppholdstillatelsens gyldighetstid, men mener at dette må vurderes i lys av forvaltningslovens regler om at saker skal forberedes og avgjøres uten ugrunnet opphold, jf. utlendingsforskriften § 14-3 første ledd. De viser til at alle saker skal vurderes konkret, og der forvaltningen selv er skyld i saksbehandlingstidens lengde, vil dette være et moment i forholdsmessighetsvurderingen som det må ses hen til i helhetsvurderingen.

Øst politidistrikt stiller seg positiv til den foreslåtte endringen, men har enkelte innspill til innretningen og utformingen av bestemmelsen. Det vises til vedlagte uttalelse.

Politidirektoratet har ikke innvendinger mot de foreslåtte endringene. Vi ser det som positivt at det tydeliggjøres i loven hvilket tidspunkt som skal legges til grunn ved valg av utvisningshjemmel.

3.6 Frist for å treffe vedtak om utvisning

I saker hvor en utlending med midlertidig eller permanent oppholdstillatelse vurderes utvist på grunnlag av et straffbart forhold, må vedtak om utvisning treffes senest innen ett år etter at utlendingen ble ilagt straff eller ble løslatt. Formålet med ettårsfristen er å unngå at utlendingen må leve i uvisshet om muligheten til å være i landet. Departementet foreslår at det i saker om utvisning hvor utlendingen hadde oppholdstillatelse på gjerningstidspunktet, grunnlaget er ilagt straff eller særreaksjon i Norge og oppholdstillatelsen utløper før ettårsfristen, ikke trenger å gjelde en strengere fristregel enn det som gjelder generelt i forvaltningssaker, herunder at saken skal avgjøres "uten ugrunnet opphold", jf. forvaltningsloven § 11 a.

Oslo politidistrikt er enig i at hensynet til utlendingens forutberegnelighet ikke gjør seg gjeldene i like stor grad i disse sakene, da utlendingen ikke lenger har oppholdstillatelse og således ikke kan ha en berettiget forventning om å kunne få bli i Norge. Etter politidistriktets syn er det imidlertid svært viktig at også disse sakene behandles med en prioritet, da det kan

være tale om straffedømte utlendinger som ikke soner, som befinner seg ulovlig i riket og som ikke har mulighet til å forsørge seg på lovlig vis. Et eventuelt vedtak om utvisning vil være et viktig virkemiddel for å beskytte samfunnet mot personer som kan utgjøre en samfunnsfare, stanse ytterligere kriminalitet og bidra til respekt for norske lover og regler.

Politidirektoratet slutter seg til dette. Vi har ellers ingen merknader til den foreslåtte endringen.

3.7 Andre presiseringer og endringer

3.7.1 Forelegg som grunnlag for utvisning

Departementet foreslår å forskriftsfeste en regel om at et vedtatt forelegg bare kan danne grunnlag for utvisning dersom utlendingen i forelegget er gjort kjent med at vedtakelse kan føre til utvisning. Videre mener departementet det bør fremgå uttrykkelig at forenklet forelegg ikke kan danne grunnlag for utvisning.

Politidirektoratet støtter forslaget om å forskriftsfeste at et vedtatt forelegg bare kan danne grunnlag for utvisning dersom utlendingen i forelegget er gjort kjent med at vedtakelse kan føre til utvisning. Som påpekt i høringsnotatet er forslaget i samsvar med gjeldende praksis og informasjonshensyn tilsier at dette bør fremgå av utlendingsforskriften.

Når det gjelder forslaget om å forskriftsfeste at forenklet forelegg ikke kan danne grunnlag for utvisning uttaler Øst politidistrikt, Møre og Romsdal politidistrikt og Politiets utlendingsenhet at de ikke støtter forslaget. Forslaget støttes av Oslo politidistrikt.

Øst politidistrikt mener det vil være uheldig å forskriftsfeste en regel om at forenklet forelegg ikke kan danne grunnlag for utvisning:

"Selv om det i henhold til gjeldende forvaltningspraksis ikke fattes vedtak om utvisning av utlendinger som vedtar et forenklet forelegg, kan det tenkes tilfeller der forvaltningspraksis i fremtidige situasjoner bør justeres slik at også forenklede forelegg kan utgjøre grunnlag for utvisning. Etter vårt syn er det derfor uhensiktsmessig å innta et absolutt hinder mot dette i utlendingsforskriften. Et særlig aktuelt område der dette kan bli ønskelig, er overtredelser av tollavgivningen. Selv om forenklet forelegg kun kan utferdiges for tollovertredelser av mindre alvorlig art, mens utvisning er ment for mer alvorlige lovbrudd, har det gjennom endringer i tollregelverket de siste årene blitt åpnet for bruk av forenklet forelegg i større omfang enn tidligere. Dette har hatt som konsekvens at straffbare forhold som tidligere kunne ført til utvisning, ikke lenger fører til utvisning fordi det nå utstedes forenklet forelegg."

Øst politidistrikt bemerker videre at:

"Bot ilagt ved forenklet forelegg er formell straff på samme måte som bot ved ordinært forelegg, og det inntreffer fengselsstraff dersom boten ikke blir betalt. Valg av fremgangsmåte for illeggelse av straff bør etter vårt syn ikke være avgjørende for hvorvidt den ilagte straffen skal kunne danne grunnlag for opprettelse av utvisningssak. I stedet bør det anses som et moment i en konkret forholdsmessighetsvurdering iaktatt opp mot andre forhold, slik som utmålt straff, gjentatte overtredelser, kvantum, modus og skjerpene omstendigheter som f.eks. bruk av flere biler i følge med mindre kvantum smuglergods, tilpasset/ombygget bil for å skjule varene, tidligere straff for vinningsforbrytelser, m.m."

På denne bakgrunn mener Politidirektoratet det bør åpnes for at det i visse tilfeller skal kunne treffes vedtak om utvisning på grunnlag av ett eller flere forenklede forelegg.

3.7.2 Straffbare handlinger som er begått før utlendingen fikk permanent oppholdstillatelse
Det følger i dag av utl. § 68 annet ledd at dersom den straffbare handlingen ble begått før utlendingen fikk permanent oppholdstillatelse, gjelder lovens § 67 første ledd bokstav a (straffbare handlinger i utlandet) og bokstav b (straffbare handlinger i Norge) og annet ledd tilsvarende. Utl. § 68 annet ledd viser imidlertid ikke til utl. § 67 første ledd *bokstav c* (som angir at overtredelse av nærmere bestemte straffebud i Norge kan føre til utvisning). Politidirektoratet ser i likhet med departementet ingen god grunn til at en slik henvisning mangler, og støtter forslaget til endring. Vi er videre enige i at utvisning også bør kunne vurderes ved grove brudd på vegtrafikkloven som er begått (men ikke oppdaget) før utlendingen fikk permanent oppholdstillatelse, jf. forslag til ny § 67 første ledd bokstav f.

Politidirektoratet har ellers ikke merknader til de foreslåtte endringene og justeringene omtalt i punkt 3.7.3 *Retts hjelp* og 3.7.4 *Redaksjonelle endringer i utlendingsloven §§ 66 til 68*.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det fremgår av høringsnotatet at forslagene om å utvide adgangen til utvisning vil føre til at politiet forbereder flere saker for vedtak, herunder gjennom utsendelse av forhåndsvarsel om utvisning. Det vil også føre til flere uttransporteringer. Politidirektoratet antar at forslaget samlet sett ikke vil ha vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for politiet. Etter vår vurdering vil forslagene på sikt ha positive samfunnsøkonomiske konsekvenser.

Med hilsen

Ane Kvaal
seksjonssjef

Maren Vaagan
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg: 7

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

ØST POLITIDISTRIKT

Deres referanse:

Vår referanse:
201908217

Sted, Dato
Ski, 26.07.2019

INNSPILL TIL HØRING OM ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN OG UTLENDINGSFORSKRIFTEN - INNSTRAMNINGER I UTVISNINGSREGELVERKET

Øst politidistrikt viser til e-post fra Politidirektoratet den 29.04.2019 vedrørende høringsnotat fra Justis- og beredskapsdepartementet den 25.04.2019 om innstramninger i utvisningsreglene i utlendingsloven.

Frist for merknader til Politidirektoratet er innen den 26.07.2019.

Nedenfor følger Øst politidistrikts innspill til Politidirektoratet. Vi har noen innledende kommentarer til høringen generelt, hvoretter vi kommenterer enkelte avsnitt i høringsnotatet spesielt.

Generelle kommentarer til høringen

Øst politidistrikt stiller seg i hovedsak positiv til forslaget om lov- og forskriftsendringer. De foreslåtte innstramningene er nødvendige med tanke på utviklingen i grenseoverskridende kriminalitet og annen kriminalitet som begås av utlendinger med midlertidig eller permanent oppholdstillatelse i Norge. Det er positivt at innstramningene er innrettet slik at de også kan få betydning for EØS-borgere som ikke har oppnådd varig oppholdsrett.

Generelt er det viktig at bestemmelsene i lov og forskrift holdes oppdatert og i størst mulig grad reflekterer den til enhver tid gjeldende rettstilstanden. Det er derfor positivt at det nå blant annet gjøres nødvendige endringer som følger opp presedensskapende enkeltvedtak i utlendingsforvaltningen. Utvisningsinstituttet er inngripende og av den grunn er det særlig viktig at regelverket er tilgjengelig og forståelig. Det er derfor positivt at det gjøres redaksjonelle og tekniske endringer i utvisningsbestemmelsene for å bedre lesbarheten mv.

Samlet mener vi at de foreslåtte endringene bidrar til å ivareta formålene med utlendingslovgivningen.

Til avsnitt 3.2.1. Krav til strafferamme eller utvalgte straffebud?

ØST POLITIDISTRIKT

Departementets forslag innebærer at det inntas henvisning til flere konkrete straffebud fremfor generelt å senke kravet til strafferamme.

Øst politidistrikt mener denne tilnærmingen er uheldig. Etter vårt syn gjør en slik lovteknisk løsning at regelverket blir mer omstendelig, den bidrar til svakere sammenheng i regelverket, og kompliserer nødvendige praksisjusteringer som kan aktualisere seg som følge av endringer i kriminalitetsbildet og innvandringssituasjonen. Den gjør også regelverket mindre tilgjengelig for publikum og regelanvendere.

I stedet bør utvisningsgrunnlaget være basert på en generell strafferamme. Selv om straffebud av svært ulik karakter og alvorgrad i utgangspunktet vil bli omfattet ved en generell senkning av kravet til strafferammen, er instruksjer og retningslinjer best lovteknisk egnet til å regulere og begrense dette i detalj. Vi viser til at utvisningsbestemmelsene er diskresjonære og at det alltid skal gjøres en forholdsmessighetsvurdering der forholdets alvor tas i betraktning. Når lovgiver først har fastsatt en tilstrekkelig høy strafferamme for et lovbrudd, bør dette som lovens utgangspunkt være tilstrekkelig også som grunnlag for utvisning, uavhengig av om lovbruddets karakter har noen spesiell aktualitet for innvandringsreguleringen. For øvrig medfører også gjeldende krav til strafferamme at straffebud av svært ulik karakter og alvorgrad kan føre til utvisning, uten at dette synes å være oppfattet som problematisk.

Øst politidistrikt mener at strafferammen i § 67 første ledd bokstav b bør endres fra "fengselsstraff i mer enn ett år" til "fengselsstraff i ett år eller mer".

Til avsnitt 3.2.2. Brudd på straffeloven

Øst politidistrikt støtter departementets forslag om at de nærmere angitte straffebudene i straffeloven skal kunne danne grunnlag for utvisning. Vi har ikke ytterligere kommentarer til dette.

Til avsnitt 3.2.3. Brudd på vegtrafikkloven

Departementet foreslår adgang til utvisning av utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse som er straffet for overtredelse av vegtrafikkloven.

Øst politidistrikt støtter forslaget om at brudd på vegtrafikkloven skal kunne føre til vurdering av utvisning. Vi er også positive til at det vil være adgang til å vurdere utvisning ved enkeltstående alvorlige forhold når utlendingen har svak tilknytning til Norge. Med dagens regelverk er det etter vår vurdering for høy terskel for å utvise trafikkfarlige utenlandske sjåførere, selv der tilknytningen til Norge er liten.

Etter vår oppfatning vil utvisningsinstituttet være et svært hensiktsmessig virkemiddel for å hindre videre veitrafikkovertrедelser av blant annet utenlandske yrkessjåførere. Ettersom mange yrkessjåførere som opererer i Norge kan påberope seg EØS-regelverket, er det spesielt positivt at lovforslaget vil gi mulighet for at også disse utlendingene vil kunne utvises for veitrafikkovertrедelser der det foreligger en alvorlig fremtidig fare.

Det er Øst politidistrikts vurdering at forslaget på sikt vil bidra til å få ned ulykkestallene på norske veier.

Til avsnitt 3.3. Utvisning av utlendinger med permanent oppholdstillatelse

Departementet foreslår å utvide adgangen til å utvise utlendinger med permanent oppholdstillatelse for overtredelser av straffeloven. Det foreslås å innføre adgang til utvisning for brudd på ulike seksuallovbrudd og for ulovlig bæring av skytevåpen på offentlig sted.

Øst politidistrikt støtter departementets forslag om at de nærmere angitte straffebudene i straffeloven skal kunne danne grunnlag for utvisning. Vi har ikke ytterligere kommentarer til dette.

Til avsnitt 3.7.1. Forelegg som grunnlag for utvisning

Departementet foreslår å forskriftsfeste en regel om at et vedtatt forelegg bare kan danne grunnlag for utvisning dersom utlendingen i forelegget er gjort kjent med at vedtakelse kan føre til utvisning, samt en regel om at forenklet forelegg ikke kan danne grunnlag for utvisning.

Øst politidistrikt støtter innføringen av en bestemmelse om at den som vedtar et forelegg må være informert om mulige konsekvenser mht. utvisning. Vi mener imidlertid at det vil være uheldig å forskriftsfeste en regel om at forenklet forelegg ikke kan danne grunnlag for utvisning.

Selv om det i henhold til gjeldende forvaltningspraksis ikke fattes vedtak om utvisning av utlendinger som vedtar et forenklet forelegg, kan det tenkes tilfeller der forvaltningspraksis i fremtidige situasjoner bør justeres slik at også forenklete forelegg kan utgjøre grunnlag for utvisning. Etter vårt syn er det derfor uhensiktsmessig å innta et absolutt hinder mot dette i utlendingsforskriften.

Et særlig aktuelt område der dette kan bli ønskelig, er overtredelser av tollovgivningen. Selv om forenklet forelegg kun kan utferdiges for tollovertredelser av mindre alvorlig art, mens utvisning er ment for mer alvorlige lovbrudd, har det gjennom endringer i tollregelverket de siste årene blitt åpnet for bruk av forenklet forelegg i større omfang enn tidligere. Dette har hatt som konsekvens at straffbare forhold som tidligere kunne ført til utvisning, ikke lenger fører til utvisning fordi det nå utstedes forenklet forelegg. Øst politidistrikt har i tidligere innspill bl.a. vist til en økning av de mindre tollovertredelsene, at smuglervarer fordeles på flere biler for å unngå større forelegg og utvisning, samt at sjåførene kan returnere til Norge og fortsette med sin kriminelle aktivitet, fordi forenklet forelegg ikke forhindrer at vedkommende begår ytterligere kriminalitet i Norge.

Videre er tollovertredelser i sin art særlig relevante for innvandringsreguleringen. Forenklet forelegg ved tollovertredelser kan utstedes der forhold blir avdekket ved grensepassering, i tollfilteret på en flyplass eller ved ilandstiging fra et fartøy fra utlandet. Dette er situasjoner som er tett knyttet til utlendingslovens bestemmelser om grensepassering og innreise i Norge, og denne sammenhengen tilsier etter vårt skjønn at det bør være noe større som for bruk av utlendingsrettslige sanksjoner ved tollovertredelser enn ved lovbrudd av annen art.

Vi bemerker dessuten at forenklet forelegg først og fremst er en enklere fremgangsmåte for illeggelse av straff, og ikke en mildere, alternativ reaksjonsform. Bot ilagt ved forenklet forelegg er formell straff på samme måte som bot ved ordinært forelegg, og det inntreffer fengselsstraff dersom boten ikke blir betalt. Valg av fremgangsmåte for illeggelse av straff bør etter vårt syn ikke være avgjørende for hvorvidt den ilagte straffen skal kunne danne grunnlag for opprettelse av utvisningssak. I stedet bør det anses som et moment i en konkret

forholdsmessighetsvurdering iaktatt opp mot andre forhold, slik som utmålt straff, gjentatte overtredelser, kvantum, modus og skjerpene omstendigheter som f.eks. bruk av flere biler i følge med mindre kvantum smuglergods, tilpasset/ombygget bil for å skjule varene, tidligere straff for vinningsforbrytelser, m.m.

På denne bakgrunn foreslår Øst politidistrikt at det ikke forskriftsfestes en regel om at forenklet forelegg ikke kan danne grunnlag for utvisning. Subsidiært foreslår vi at regelen avgrenses mot forenklet forelegg utstedt for tollovertredelser begått av utlendinger uten oppholdstillatelse.

Til utformingen av § 66 nytt tredje ledd

Departementet foreslår å tilføye et nytt tredje ledd i utlendingsloven § 66. I det følgende kommenterer vi først bestemmelsens første og annet punktum samlet, og deretter bestemmelsens tredje punktum.

Første og annet punktum – hjemmel for utvisningsvurderingen, jf. høringsnotatets avsnitt 3.5.1, og frist for å treffe utvisningsvedtak, jf. høringsnotatets avsnitt 3.6

Departementet foreslår å tilføye et nytt tredje ledd i utlendingsloven § 66 som bl.a. gjør det klart at utvisning på grunnlag av straffbart forhold begått mens en utlending hadde midlertidig oppholdstillatelse, skal behandles etter § 67 selv om tillatelsen senere er utløpt. I disse tilfellene foreslås det imidlertid også en avskjæring av den såkalte "ettårsfristen" i § 67 første ledd bokstav b (samt lovforslagets bokstav c og f) med mindre visse betingelser er oppfylt.

Øst politidistrikt stiller seg positiv til den foreslåtte bestemmelsen, men har kommentarer til innretningen og utformingen.

For det første vil vi bemerke at plasseringen av bestemmelsen som et ledd i § 66 kan oppleves noe forvirrende, all den tid den i praksis regulerer anvendelsen av § 67. Slik utvisningsbestemmelsene i §§ 66, 67 og 68 nå er utformet, er det etter vårt syn utfordrende å finne en pedagogisk ideell plassering av den nye bestemmelsen. Sett hen til plasseringen av gjeldende § 67 annet ledd og § 68 annet ledd ser vi likevel at departementets løsning er mest naturlig slik dagens regelverk er strukturert.

For det annet mener Øst politidistrikt at det er en risiko for at bestemmelsen vil oppleves som noe uklar når den bruker begrepet "ettårsfristen". Dette begrepet er ikke benyttet noe annet sted i utlendingsloven, og vi foreslår at det gjøres klarere hva det siktes til ved å unngå begrepet "ettårsfristen", og dessuten vise til hver konkrete bestemmelse som har en slik frist (tilsvarende løsning som i departementets forslag til endret § 14-3 tredje ledd første punktum, jf. høringsnotatets avsnitt 6.2). Øst politidistrikt foreslår følgende ordlyd for § 66 nytt tredje ledd annet punktum:

"Fristen på ett år fra ilagt eller sonet straff for å treffe vedtak om utvisning i § 67 første ledd bokstav b, c og f gjelder bare dersom utlendingen har fremmet søknad om ny oppholdstillatelse og har rett til fortsatt opphold på samme vilkår som etter tidligere tillatelse inntil søknaden er endelig avgjort, jf. § 61."

Tredje punktum – fortsatte lovbrudd, jf. høringsnotatets avsnitt 3.5.2

Når det gjelder bestemmelsens tredje punktum, som omhandler fortsatte lovbrudd, mener Øst politidistrikt at den med fordel kan skilles ut som et eget ledd. Videre mener vi at

departementet bør vurdere en mer utførlig regulering av hjemmel for utvisningsvurderingen ved fortsatte lovbrudd, all den tid lovbruddet kan være begått over en periode som dekker flere ulike "statusser" etter utlendingsloven, herunder midlertidig oppholdstillatelse, permanent oppholdstillatelse og manglende oppholdstillatelse. Slik den foreslåtte bestemmelsen er utformet oppstår det flere uavklarte spørsmål om hvilken hjemmel som skal anvendes ved fortsatte lovbrudd.

Til avsnitt 4. Økonomiske og administrative konsekvenser

I avsnitt 4 vurderer departementet økonomiske og administrative konsekvenser av lovforslaget, og konkluderer med at det kan legges til grunn at det samlet sett ikke vil ha vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

Øst politidistrikt bemerker at forslaget om å innta flere konkrete straffebud som grunnlag for utvisning, vil føre til en utvidelse av adgangen til utvisning, som igjen må antas å medføre et økt antall utvisningssaker som politiet må forberede, følge opp og iverksette. Dette vil kreve noe ytterligere ressurser i politiet, blant annet til saksopprettelse og -forberedelse, oppfølging av utvisningssak under og etter straffesaksbehandling, og gjennomføring av vedtatte og effektuerbare utvisningsvedtak med tvangsmiddelbruk og uttransportering.

På den annen side er det Øst politidistrikts vurdering at lovforslaget vil ha positive samfunnsøkonomiske konsekvenser på lang sikt, især som følge av at utvidet adgang til utvisning ved veitrafikkovertrедelser vil gi færre alvorlige ulykker på norske veier.

Med hilsen

Heidi Vinsrud
fung. driftsenhetsleder

Saksbehandler:
Erik Kongsgaard
politiadvokat II

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur

Deres referanse:

Vår referanse:
201906196-2 008

Sted, Dato
, 17.07.2019

HØRING – FORSLAG OM ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN OG UTLENDINGSFORSKRIFTEN, INNSTRAMNINGER I UTVISNINGSREGELVERKET MED VIDERE

Det vises til Politidirektoratets e-post av 29. april 2019 med vedlagt høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet med blant annet forslag om innstramninger i utvisningsreglene overfor utlendinger uten langvarig tilknytning til riket. Frist for innspill er den 15. august 2019.

Høringen er besvart av felles enhet for utlending og forvaltning ved Oslo politidistrikt. Det er hovedsakelig lagt vekt på de problemstillinger som naturlig faller inn under vår mandat. Nedenfor følger en punktvis redegjørelse i tråd med høringsbrevet fra Oslo politidistrikt.

INNLEDNING

Departementet foreslår å utvide adgangen til utvisning av utlendinger med midlertidig og permanent oppholdstillatelse ved å innta flere konkrete lovovertrедelser i utlendingsloven §§ 67 og 68, som per i dag ikke kan føre til utvisning. De foreslåtte endringene innebærer også en utvidet adgang til å utvise EØS-borgere og deres familiemedlemmer etter EØS-regelverket.

Oslo politidistrikt er positive til de foreslåtte endringene. Formålet med utlendingskontroll er blant annet å hindre at utlendinger som begår kriminalitet får adgang til riket, samt å stanse ytterligere kriminalitet fra utlendinger som har begått straffbare handlinger etter innreise og som pålegges å forlate Norge som følge av dette ¹. Oslo politidistrikt er derfor også av den oppfatning at det er avgjørende at regelverket ikke fastsetter en unødig høy terskel for utvisning i de tilfeller hvor dette ellers fremstår som en rimelig og forholdsmessig reaksjon.

3.2 UTVISNING AV UTLENDINGER MED MIDLERTIDIG OPPHOLDSTILLATELSE

3.2.2 Brudd på straffeloven

Departementet foreslår for det første at det skal vurderes utvisning av utlendinger med midlertid oppholdstillatelse som har overtrådt straffeloven § 297 om seksuell handling uten

¹ Jf. Ot. prp. nr. 75 (2006-2007) side 288

samtykke, § 306 om avtale om møte for å begå seksuelt overgrep, § 298 om seksuelt krenkende atferd offentlig eller uten samtykke, samt § 189 første ledd om ulovlig bevæpning på offentlig sted.

Oslo politidistrikt er positive til forslaget, da det er tale om svært alvorlig kriminalitet med et stort skadepotensiale. Slike handlinger befinner seg i kjernen av utvisningsinstituttet, hvor formålet er å beskytte samfunnet mot personer som kan utgjøre en samfunnsfare og bidra til respekt for norske lover og regler². Videre er en praksis med å vurdere utvisning når dette ikke er uforholdsmessig, viktig for befolkningens tillit til innvandringsreguleringen.

Mye av kriminaliteten som begås av utlendinger i Norge, begås av utlendinger med liten tilknytning til riket, herunder av utlendinger med kortvarig opphold etter EØS-regelverket³. Etter Oslo politidistrikts oppfatning er det derfor avgjørende at de foreslåtte lovendringene også innebærer en utvidet adgang til å utvise EØS-borgere og deres familiemedlemmer etter EØS-regelverket.

Av høringsbrevet fremgår det at det i forbindelse med straffelovens § 297 ikke vil være aktuelt å vurdere utvisning ved enkeltstående handlinger, som ligger nær den nedre grensen for bestemmelsens anvendelsesområde. Dersom dette blir gjeldende rett er det ønskelig at det utarbeides retningslinjer som beskriver nærmere den nedre grense for å vurdere sak om utvisning. Dette for å ivareta blant annet hensynet til likebehandling i utlendingsforvaltningen.

Vi har forøvrig også merket oss at det fremgår av høringsforslaget at det bør være adgang til å vurdere utvisning når en utlending *domfelles* for overtredelse av straffeloven § 306. En domfellelse i ordets rette forstand betyr at det må foreligge en dom for at vedkommende kan vurderes utvist. Oslo politidistrikt legger til grunn at man også her kan vurdere utvisning, dersom vedkommende har vedtatt et forelegg og er varslet om at dette kan medføre utvisning.

3.2.3 Brudd på vegtrafikkloven

Videre foreslår departementet å utvide adgangen til å vurdere utvisning av utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse når vedkommende for mindre enn ett år siden, har sonet eller er ilagt straff, for overtredelse av vegtrafikkloven. Adgangen til å vurdere utvisning gjelder i de tilfeller hvor utmålt straff ligger i øvre sjikt av strafferammen, overtredelsen inngår som ett av flere lovbrudd eller i tilfeller hvor utlendingen tidligere er straffet.

Oslo politidistrikt er svært positive til forslaget og er enig i departementets vurderinger om at utvisning også vil virke forebyggende mot nye overtredelser, ved at utlendingen ikke lenger kan kjøre på norske veier⁴. Grove fartsovertredelser, kjøring uten førerkort og ruspåvirket kjøring er handlinger som ikke bare utsetter lovbrøyteren for betydelig risiko, men også passasjerer og andre som ferdes i eller nær trafikken.

Departementet foreslår, som nevnt, at adgangen til å vurdere utvisning gjelder i de tilfeller hvor utmålt straff ligger i øvre sjikt av strafferammen, overtredelsen inngår som ett av flere lovbrudd eller i tilfeller hvor utlendingen tidligere er straffet. Oslo politidistrikt forutsetter at dette er momenter ved forholdsmessighetsvurderingen og ikke ved vurderingen av om de

² Jf. Ot. prp. nr. 75 (2006-2007) side 288

³ Jf. punkt 3.1 i høringsbrevet

⁴ Jf. punkt 3.2.3 i høringsbrevet

objektive vilkårene for utvisning er oppfylt. Dersom dette likevel ikke medfører riktighet, er det ønskelig med nærmere retningslinjer hva gjelder terskelen for å opprette sak om utvisning.

Som tidligere spilt inn er vi positive til at departementet ikke ønsker å lovfeste gjentakelse eller konkurrans som et vilkår for utvisning og at det således er adgang til å vurdere utvisning ved enkeltstående alvorlige forhold, som eksempelvis ved kjøring i ruspåvirket tilstand. Et poeng i den sammenheng er at også henlagte utvisningssaker vil kunne ha betydning, dersom utlendingen senere begår lovbrudd, som vil kunne danne grunnlag for sak om utvisning.

Oslo politidistrikt er kjent med at det årlig skjer mange alvorlige brudd på vegtrafikkloven, herunder kjøring i ruspåvirket tilstand og kjøring uten førerkort. Vi er derfor av den klare oppfatning at forslaget om å utvide adgangen til å vurdere utvisning av utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse og EØS-borgere når vedkommende har overtrådt vegtrafikkloven, vil føre til at vi i fremtiden kan vurdere flere utvisningssaker. Dette vil etter Oslo politidistrikts oppfatning ha en preventiv og kriminalitetsforebyggende effekt.

3.3 UTVISNING AV UTLENDINGER MED PERMANENT OPPHOLDSTILLATELSE

Oslo politidistrikt er enig i forslaget om at det også skal vurderes utvisning av utlendinger med permanent oppholdstillatelse som har overtrådt straffeloven §§ 297, 306, 298, § 189 første ledd. Forøvrig vises det til punkt 3.2 ovenfor, da de samme hensynene gjør seg gjeldende her.

3.4 UTVISNING AV EØS-BORGERE MED TI ÅRS BOTID

Oslo politidistrikt er positive til forslaget om at det inntas en presisering i utlendingsloven § 122 annet ledd bokstav b om at EØS-borgere må ha hatt opphold "de siste" ti år, for at det utvidede vernet mot utvisning skal gjelde. Dette ivaretar hensynet til forutberegnelighet for utlendingen og sikrer likebehandling i utlendingsforvaltningen.

3.5 VALG AV UTVISNINGSHJEMMEL NÅR GRUNNLAGET ER ET STRAFFBART FORHOLD

3.5.1 Særlig om sammenhengende straffbare forhold

I dag er det tidspunktet for den straffbare handlingen (gjerningstidspunktet), som er avgjørende for hvilken utvisningshjemmel som kommer til anvendelse ved vurdering av utvisning. Hovedgrunnen til dette er at saksbehandlingstiden til utlendingsmyndighetene ikke skal føre til en svekket rettsposisjon for utlendingen som vurderes utvist⁵.

Oslo politidistrikt er positive til at departementet ønsker å presisere at saker med sammenhengende straffbare forhold skal vurderes etter reglene om utvisning av utlending *uten* oppholdstillatelse, dersom en utlending *med* oppholdstillatelse har begått et sammenhengende straffbart forhold, men hvor den straffbare handlingen fortsetter etter at tillatelsen er utløpt. Presiseringen medfører en mer korrekt og effektiv saksbehandling.

I forlengelsen av dette ønsker Oslo politidistrikt også å fremheve behovet for gode maler hva gjelder forhåndsvarsler om utvisning, som følge av stornemndvedtaket. Vi ser at vurdering av hjemmelsgrunnlag og at forhåndsvarslene, etter regelendringen, har blitt vanskeligere og mindre tydelig enn før, da man i noen tilfeller blant annet må vise til flere lovhjemler parallelt.

⁵ Jf. punkt 3.5.1 i høringsbrevet

Det kan eksempelvis være tale om en utlending som skal forhåndsvarsles på bakgrunn av ulovlig opphold (§ 66) og på bakgrunn av straff, som ble begått da vedkommende hadde midlertidig oppholdstillatelse (§ 67). Gode maler er ønskelig i lys av utlendingens mulighet til å forstå innholdet i forhåndsvarslet, samt at det trolig ville sikret en mer effektiv saksbehandling.

3.6 FRIST FOR Å TREFFE VEDTAK OM UTVISNING

I saker hvor en utlending har midlertidig eller permanent oppholdstillatelse som vurderes utvist på grunn av et straffbart forhold, må vedtak om utvisning treffes senest innen ett år etter at utlendingen ble ilagt straff eller ble løslatt. Dette begrunnes med at man skal unngå at utlendingen må leve i uvisshet om muligheten til å være i landet ⁶.

Departementet foreslår at det i saker om utvisning hvor utlendingen hadde oppholdstillatelse på gjerningstidspunktet, grunnlaget er ilagt straff eller særreaksjon i Norge og oppholdstillatelsen utløper før ettårsfristen, ikke trenger å gjelde en strengere fristregel enn det som gjelder generelt i forvaltningssaker, herunder at saken skal avgjøres "uten ugrunnet opphold", jf. forvaltningsloven § 11 a.

Dersom ettårsfristen ikke skal gjelde i overnevnte saker, vil utlendingsforskriften § 14-3 om at et vedtak om utvisning bør treffes snarest mulig etter at rettskraftig dom foreligger eller fullbyrding av en dom er påbegynt, etter vårt syn, være et svært viktig utgangspunkt.

Oslo politidistrikt er enig i at hensynet til utlendingens forutberegnelighet ikke gjør seg gjeldene i like stor grad i disse sakene, da utlendingen ikke lenger har oppholdstillatelse og således ikke kan ha en berettiget forventning om å kunne få bli i Norge.

Etter Oslo politidistrikt sitt syn er det imidlertid svært viktig at også disse sakene behandles med en prioritet, da det kan være tale om straffedømte utlendinger som ikke soner, som befinner seg ulovlig i riket og som ikke har mulighet til å forsørge seg på lovlig vis. Et eventuelt vedtak om utvisning vil være et viktig virkemiddel for å beskytte samfunnet mot personer som kan utgjøre en samfunnsfare, stanse ytterligere kriminalitet og bidra til respekt for norske lover og regler.

3.7 ANDRE PRESISERINGER OG ENDRINGER

3.7.1 Forelegg som grunnlag for utvisning

Oslo politidistrikt er positive til å forskriftsfeste en regel om at et vedtatt forelegg bare kan danne grunnlag for utvisning, dersom utlendingen i forelegget er gjort kjent med at vedtakelse kan føre til utvisning, samt at forenklet forelegg ikke er tilstrekkelig for å vurdere utvisning. Dette er gjeldende rett i dag, men forskriftsfesting vil sikre hensynet til forutberegnelighet.

3.7.2 Straffbare handlinger begått før utlendingen fikk permanent oppholdstillatelse

Oslo politidistrikt er positive til at det innarbeides en henvisning til utlendingsloven § 67 første ledd bokstav c i utlendingsloven § 68 om utvisning av utlendinger med permanent oppholdstillatelse. I likhet med departementet kan vi ikke se hvorfor henvisningen mangler i

⁶ Jf. Ot. Prp. Nr. 46 (1986 – 1987) side 231

dag og vi er av den oppfatning at dette er i tråd med reglen om at man skal vurderes utvist ut i fra oppholdstillatelsen man hadde på gjerningstidspunktet.

Videre er Oslo politidistrikt enig i at utvisning også bør kunne vurderes ved grove brudd på vegtrafikkloven som er begått, men ikke oppdaget, før utlendingen fikk permanent oppholdstillatelse. For begrunnelse vises det til punkt 3.2.3 i høringsinnspillet.

3.7.3 Rettshjelp

I saker om utvisning på grunn av ilagt straff gis det ikke fritt rettsråd uten behovsprøving, jf. utlendingsloven § 92. Oslo politidistrikt slutter seg til departementets vurderinger og finner ingen gode grunner til at noe annet bør gjelde ved utvisning av utlendinger med midlertidig tillatelse når grunnlaget for utvisning er ilagt straff for overtredelse av vegtrafikkloven.

3.7.4 Redaksjonelle endringer i utlendingsloven §§ 66 til 68

Oslo politidistrikt har ingen innvendinger mot de foreslåtte redaksjonelle endringene i utlendingsloven §§ 66 til 68.

4 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Forslaget om å utvide adgangen til utvisning vil medføre at politiet må forberede og opplyse flere saker for UDI, som på sin side vil måtte fatte flere vedtak. Oslo politidistrikt er imidlertid enig med departementet i at det avgjørende likevel må være at det foretas en vurdering av utvisning, slik at man fanger opp de tilfeller hvor utvisning er en rimelig og påregnelig reaksjon på bakgrunn av de lovbrudd som er begått.

Med hilsen

Hanne H. Fauske

Fung. driftsenhetsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler

Julie Schulerud Hay Walseng

Juridisk rådgiver

Anette Andsem Sedivy

Juridisk rådgiver

Telefon: 22 34 21 86

POLITIET
UTRYKNINGSPOLITIET

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vik
0125 OSLO

**NORWEGIAN NATIONAL ROAD POLICING
SERVICE**

Deres referanse:
201901763

Vår referanse:
201900064-3 720

Sted, Dato
Stavern, 16.07.2019

HØRINGSBREV - ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN OG UTLENDINGSFORSKRIFTEN - INNSTRAMNINGER I UTVISNINGSREGELVERKET MV - 201901763

Vi viser til høring fra Justis og beredskapsdepartementet om endring i utlendingsloven og utlendingsforskriften, her innstramninger i utvisningsregelverket mv., oversendt ved e-post 29. april 2019. Frist for uttalelse til Politidirektoratet er satt til 26. juli 2019.

Utrykningspolitiet har følgende merknader:

Ut fra et trafiksikkerhetsperspektiv støtter Utrykningspolitiet endringsforslaget omtalt under pkt.3.2.3 i høringen. Ved at utlendingsloven § 67 utvides med ny bokstav "f" for sonet eller ilagt straff for overtredelser av vegtrafikkloven, får utlendingsmyndighetene hjemmel til å vurdere om det skal fattes utvisningsvedtak på bakgrunn av alvorlige lovbrudd av vegtrafikkloven. Det som nevnes er bl.a. grove fartsovertredelser, kjøring uten førerkort og kjøring i ruspåvirket tilstand. For høy fart og ruspåvirkning er en medvirkende årsak i over 50 % av dødsulykkene. Når vegtrafikkmyndigheters og politiets mål, nedfelt i Nasjonal transportplan, er å kontinuerlig redusere trafikkulykker med drepte og hard skadde, kan en slik ny hjemmel bidra til å øke trafiksikkerheten og å nå målet noe raskere samt fører til mindre drepte og hadde skadde i vegtrafikken. Ny lovhjemmel vil således kunne bidra til å øke fokus på trafikal adferd i tråd med regelverket og at sjåførere som overtrer loven grovt, må regne med flere konsekvenser enn straff og tap av førerett.

Når det gjelder forutsetningene for å fatte et utvisningsvedtak etter ny § 67 f, slik som beskrevet under første kulepunkt på side 14 i høringsnotatet, kan det opplyses at utmålt straff, selv med tanke på svært alvorlige lovbrudd, sjelden ligger i øvre sjikt av strafferammen. Eksempelvis straffes grove fartsovertredelser meget sjelden med mer enn ca. 50 dager ubetinget fengsel. Det vises i denne sammenheng til en fersk dom fra Agder lagmannsrett (LA-2019-8879), som gir en kort oversikt over utmålt straff med tanke på grove fartsovertredelser.

Når det gjelder kjøring uten førerkort, noe som er nevnt i høringsbrevet som en alvorlig overtredelse, vil etter rundskriv om standardisert bøtesatser fra Riksadvokaten selv ved 3. gangs overtredelse påstand under hovedforhandlingen være en bot på kr 17 500.

Post:
Besøk:

Tlf: -
Faks:
E-post:

Org.-nr.:
Giro:
www.politi.no

Ruspåvirket kjøring, enda et eksempel som nevnes i høringen, vil med en promille på mer enn 1,2, som regel fører til en ubetinget fengselsstraff. Dog selv her vil det i grove tilfeller sjeldent gis mer enn ca. 50 dager ubetinget. Også ved gjentakelse vil straffen sjelden komme over ca. 90 dager. For en bedre oversikt over straffnivået vises til Borgarting lagmannsrett (LB-2014-035571).

Konklusjonen er at det så å si aldri, selv ved gjentakelse, gis en straff som ligger i øvre sjiktet av strafferammen. Første kulepunkt på side 14 under pkt. 3.2.3 bør således vurderes.

Med hilsen

Roar Skjelbred Larsen

Konst. sjef Utrykningspolitiet

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler:

Stephan Torp

seniorrådgiver

Telefon: 990 93 574

Politidirektoratet
Postboks 8108 Dep
0032 OSLO

Deres referanse
201901763

Vår referanse
201900655

Dato
09.08..2019

Hørings svar - endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften - innstramninger i utvisningsregelverket mv.

Vi viser til e-post fra Politidirektoratet den 29.04.2019, vedlagt høringsbrev med høringsnotat fra Justis- og beredskapsdepartementet datert 25.04.2019, gjeldende innstramninger i utvisningsreglene i utlendingsloven og utlendingsforskriften. Frist for innspill til Politidirektoratet ble satt til 26.07.2019.

Politidirektoratet har etter avtale gitt utsatt frist for innspill fra Politiets utlendingsenhet (PU) til mandag 12. august 2019.

Innledende kommentarer til høringsforslaget:

PU er generelt positive til departementets forslag om de enkelte lov- og forskriftsendringer som tar sikte på innstramninger i utvisningsregelverket. Forslagene er viktige for å kunne imøtegå utviklingen i kriminalitetsbildet, og for å beskytte det norske samfunnet mot grenseoverskridende kriminalitet og annen kriminalitet som begås av utlendinger med midlertidig eller permanent oppholdstillatelse i Norge. Mye av kriminaliteten som enkelte av innstramningene er innrettet mot, begås av personer som er omfattet av EØS-regelverket. Innstramningene vil dermed også få betydning for EØS-borgere med oppholdsrett, men som ikke har oppnådd varig oppholdsrett. Bakgrunnen for dette er at ikke-diskrimineringsprinsippet i EU-retten har som konsekvens at grunnvilkårene for utvisning etter tredjelandsregelverket også vurderes i saker etter EØS-regelverket.

Kommentarer til de enkelte forslagene:

Kommentarer til avsnitt 3.2.1. Krav til strafferamme eller utvalgte straffebud:

Politiets utlendingsenhet

Besøk: Økernveien 11-13, 0653 Oslo
Post: Postboks 2095 Vika, 0125 Oslo
Tlf: 22 34 24 00 Faks: 22 35 37 00
E-post: politiets.utlendingsenhet@politiet.no

Org. nr.: 986 210 504 mva

Grunnprinsippet i utvisningsbestemmelsene i utlendingsloven har tidligere vært at de objektive vilkårene for utvisning var knyttet til strafferammen i straffebudet. I forbindelse med at den nye straffeloven av 2005 trådte i kraft ble dette endret, fordi flere av straffebudene i straffeloven ikke lenger ble omfattet av de objektive vilkårene for utvisning. For å forhindre utilsiktede virkninger som at lovbrudd som tidligere ga grunnlag for utvisning ikke lenger ble omfattet av de objektive vilkårene, valgte lovgiver en lovteknisk løsning med opplisting av enkelte særlige lovbrudd i utvisningsbestemmelsene. PU uttalte den gang at dette var en uheldig lovteknisk løsning, og anbefalte å senke strafferammen i utvisningsbestemmelsene, samt fjerne kravet til strafferamme i utlendingsloven § 66 – Utvisning av utlendinger uten oppholdstillatelse.

Departementets forslag til nye endringer innebærer at det inntas enda flere henvisning til flere konkrete straffebud fremfor generelt å senke kravet til strafferamme i utvisningsbestemmelsene.

Departementet har sett hen til hvilke typer lovbrudd som ville blitt omfattet ved en generell senkning av kravet til strafferamme og kommet til at det mest hensiktsmessige vil være å fortsette med gjeldende strafferamme, i tillegg til at aktuelle særskilte straffebud listes opp. PU mener som tidligere at dette er en uheldig lovteknisk løsning.

En lovteknisk løsning hvor det listes opp straffebestemmelser som gir grunnlag for utvisning når strafferammen i bestemmelsen for øvrig ikke er oppfylt, kompliserer regelverket og gjør det vanskeligere å lese. Straffbare forhold vi i dag ikke mener er alvorlige nok i utvisningssammenheng, vil kunne endre seg over tid i tråd med endringer i kriminalitetsbildet. Med en slik opplisting som departementet fortsatt legger opp til, må man gå veien om forskriftsendring for å kunne utvise dersom straffebudet ikke allerede står opplistet.

PU mener denne fremgangsmåten er uheldig, og foreslår at strafferammen i § 67 første ledd bør endres fra "fengselsstraff i mer enn ett år" til "fengselsstraff i ett år eller mer".

PUs vurdering er at selv om de objektive vilkårene for utvisning senkes slik at flere andre bestemmelser i straffeloven og i særlovgivningen vil bli omfattet av de objektive vilkårene, er ikke det nødvendigvis slik at det vil føre til utvisning for lovbrudd som tidligere ikke har gitt grunnlag for utvisning. Vi viser til at det subjektive vilkåret for utvisning jf. loven § 70 uansett skal vurderes. Det skal foretas en forholdsmessighetsvurdering hvor forholdets alvor skal vurderes opp mot utlendingens tilknytning til riket. Forholdsmessighetsvurderingen skal nettopp sikre at det foretas en *konkret* vurdering av alle relevante forhold i den enkelte sak, slik at utvisning ikke er et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller dens nærmeste familie.

PU bemerker i tillegg at når lovgiver for øvrig anser ulike lovbrudd som like straffverdige ved at de er gitt den samme strafferammen, fremstår det som

prinsipielt uheldig at det innføres et annet objektivt skille i utvisningsregelverket.

Kommentarer til punkt 3.2.2. Brudd på straffeloven (utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse) og til punkt 3.3 Utvisning av utlendinger med permanent oppholdstillatelse

PU er enig i departementets forslag om at de foreslåtte straffebestemmelsene skal kunne danne grunnlag for utvisning. Se for øvrig punkt 3.2.1 ovenfor for ytterligere kommentarer knyttet til hvordan endringene er foreslått gjennomført i loven.

Kommentarer til 3.2.3:

PU støtter departementets forslag om at brudd på vegtrafikkloven skal kunne danne grunnlag for utvisning av utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse. Grove brudd på vegtrafikkloven, herunder grove fartsovertredelser, kjøring i ruspåvirket tilstand, kjøring uten å inneha førerkort, samt manipulering av kjøreskiven som gir uriktige opplysninger om både trailerens kjørelengde og sjåførens hviletid, er forhold som utsetter både sjåføren og medtrafikanter for betydelig risiko og fare for alvorlige hendelser. PU er enig med departementet i at utvisning vil være et viktig forebyggende tiltak, idet utvisning vil hindre utlendingen i å fortsette å kjøre på norske veier.

Forslaget antas å være særlig aktuelt overfor EØS-borgere med oppholdsrett i Norge, som for eksempel yrkestransportsjåfører på kjøreoppdrag i Norge. Selv om disse ikke bor i Norge, vil de etter dagens regelverk ikke kunne utvises dersom de blir straffet for eksempel for ruspåvirket kjøring eller for å ha manipulert kjøreskiven for å omgå kravene til kjøre- og hviletid for yrkestransportsjåfører. Dette er personer som har liten eller ingen tilknytning til Norge, utover at de har kjøreoppdrag som yrkestransportsjåfør.

PU er positive til departementets uttalelse om at det bør være adgang til utvisning ved enkeltstående alvorlige brudd på vegtrafikkloven, og mener dette vil være et viktig tiltak for å kunne få ned antall farlige trafikanter på norske veier.

Departementet forutsetter likevel i høringsnotatet at forslaget først og fremst vil få anvendelse på forhold der utmålt straff ligger i øvre sjikt av strafferammen, overtredelsen inngår som ett av flere lovbrudd eller utlendingen tidligere er straffet. PU mener at det første alternativet er lite praktisk og ikke vil få betydning for praksis, idet det er svært sjeldent at utmålt straff for brudd på vegtrafikkloven ligger i øvre sjikt av strafferammen.

Kommentarer til punkt 3.4 Utvisning av EØS-borgere med ti års botid:

PU støtter forslaget til presisering og ser frem til ytterligere presiseringer i forskrift i forbindelse med en mer helhetlig gjennomgang.

Kommentarer til punkt 3.5 Klargjøring av hvilket tidspunkt som skal legges til grunn ved valg av utvisningshjemmel når grunnlaget for utvisning er et straffbart forhold:

Departementet foreslår at det skal være utlendingens status på gjerningstidspunktet som skal være avgjørende for hvilket vern han eller hun har mot utvisning, når utlendingen har oppholdstillatelse på gjerningstidspunktet, men denne er utløpt på vedtakstidspunktet.

Bakgrunnen for forslaget er at det ble truffet et stornemndsvedtak i UNE 21. juni 2018 som gikk inn for denne tolkningen. Frem til da var UDI instruert av departementet ved Instruks GI-03/2014 av 24. februar 2014, til å legge til grunn at det var oppholdsstatus på tidspunktet for vurdering av utvisning som skulle være skjæringstidspunktet for om utlendingen var omfattet av det utvidede vernet i henholdsvis §§ 67 eller 68. Dette var i tråd med UDIs lovtolkning som ble forelagt for departementet 2013. Bakgrunnen for foreleggelsen var at UNEs praksis la til grunn en annen lovtolkning enn UDI av utvisningsvernet i saker der en utlending hadde midlertidig oppholdstillatelse på gjerningstidspunktet, men denne var utløpt på vedtakstidspunktet.

Departementet viser særlig til ett av hensynene til flertallet i stornemndsvedtaket, og som gjør at departementet går inn for å legge gjerningstidspunktet til grunn, nemlig at det vil kunne føre til uheldige situasjoner der det er UDIs saksbehandlingstid som fører til at utlendingens oppholdstillatelse løper ut under saksbehandlingstiden, og som kan være avgjørende for om vilkårene for utvisning er oppfylt eller ikke.

PU er enig i at det er uheldig at UDIs saksbehandlingstid kan føre til at vilkårene for utvisning kan bli oppfylt dersom denne strekker seg utover oppholdstillatelsens gyldighetstid. Vi mener imidlertid at dette må vurderes i lys av forvaltningslovens regler om at saker skal forberedes og avgjøres uten ugrunnet opphold, jf. utlendingsforskriften § 14-3 første ledd. Alle saker skal vurderes konkret, og der forvaltningen selv er skyld i saksbehandlingstidens lengde, vil dette være et moment i forholdsmessighetsvurderingen som det må ses hen til i helhetsvurderingen.

PU mener at UDIs tolkning som ble forelagt for departementet, og departementets instruks, er riktig tolkning. Vi er uenig i departementets forslag, og mener at det er oppholdsstatus på tidspunktet for vurdering av utvisning som fortsatt må være det avgjørende skjæringspunktet for om utlendingen er omfattet av det utvidede vernet mot utvisning i utlendingsloven §§ 67 eller 68, med mindre den straffbare handlingen ble begått før midlertid eller permanent oppholdstillatelse ble gitt.

Kommentarer til punkt 3.7.1 Forelegg som grunnlag for utvisning:

Departementet foreslår en ny bestemmelse i utlendingsforskriften § 14-3 syvende ledd som skal lyde:

"Et forelegg kan bare danne grunnlag for utvisning dersom utlendingen i forelegget er gjort kjent med at vedtakelse kan medføre utvisning. Et forenklet forelegg kan ikke danne grunnlag for utvisning."

PU støtter forslaget om at det skal tydeliggjøres overfor utlendingen at en vedtakelse av forelegget kan danne grunnlag for utvisning. PU mener imidlertid at det ikke bør være et vilkår for å danne grunnlag for utvisning at denne informasjonen fremgår av *selve* forelegget. Det forekommer fra tid til annen at passusen med denne informasjonen er uteglemt i forelegget, men utlendingen blir likevel informert om dette i forbindelse med forkynnelsen av forelegget. PU foreslår at ordlyden i første setning endres til:

"et forelegg kan bare danne grunnlag for utvisning dersom utlendingen i forbindelse med forkynnelsen av forelegget er gjort kjent med at vedtakelse kan medføre utvisning".

PU mener det vil være uheldig å forskriftsfeste at forenklet forelegg ikke vil kunne danne grunnlag for utvisning. Selv om det ikke er praksis i dag for å utvise på grunnlag av forenklet forelegg, vil endringer i kriminalitetsbildet over tid kunne føre til at dette kan bli en aktuell problemstilling. Forenklet forelegg er ment å ilegges for straffbare forhold av mindre alvorlig art, og er særlig aktuelt ved overtredelser av vegtrafikklovgivningen og tolllovgivningen. Vi viser imidlertid til endring i tollforskriften § 16-9-2, som gir tollmyndighetene kompetanse til å ilegge forenklet forelegg i flere saker enn tidligere. Saker som tidligere har vært avgjort med bøter og blitt gjenstand for utvisningsvurdering vil ikke lenger bli det, fordi de avgjøres ved forenklet forelegg. Dette vil særlig gjelde i gjentakelsestilfeller, der de organiserte smuglermiljøene tilpasser seg grensene for illeggelse av straff og grensene for utvisning. I disse sakene er det ikke nødvendigvis mengden smuglergods som avgjør hvor alvorlig det enkelte forhold er, men at de er godt organiserte, har god kapasitet, og evner å tilpasse seg regler og praksis for å komme under radaren for straff og utvisning. Dersom lovbruddet er mindre alvorlig og ikke bør føre til utvisning, vil det hensynet bli ivaretatt i forholdsmessighetsvurderingen etter utlendingsloven § 70. Departementet kan for øvrig benytte seg av den alminnelige instruksjonsadgangen og instruere UDI om praksis. Det at utvisning antas å ha både en allmennpreventiv og individualpreventiv effekt, taler under enhver omstendighet for at forenklet forelegg ikke skal unntas fra å være et utvisningsgrunnlag.

Hvis illeggelsen av forenklet forelegg skyldes at det straffbare forholdet anses som mindre alvorlig, skal dette uansett tillegges vekt ved vurdering av forholdets alvor i forholdsmessighetsvurderingen som skal skje jf. utlendingsloven § 70. Det vises til at utmålt straff er et moment som er relevant og tillegges vekt i forholdsmessighetsvurderingen.

Kommentarer til punkt 3.5.2 og punkt 3.6

PU er enig i departementets presiseringer vedrørende sammenhengende straffbare forhold og frist for å treffe vedtak om utvisning. Vi har ingen ytterligere kommentarer til dette.

Kommentarer til punkt 3.7.4

Det vises til PUs synspunkter under punkt 3.2.1 Krav til strafferamme eller utvalgte straffebud. Dersom Pus synspunkter vedrørende dette punktet ikke får gjennomslag, er vi enig i at straffebudene innarbeides som lister/kulepunkter for å lette lesbarheten.

Vennlig hilsen

Anne Karin Storhaug
fungerende seksjonsleder

Line Isaksen
politiadvokat 2

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

SØR-VEST POLITIDISTRIKT

Deres referanse:

Vår referanse:
201903538-2 008

Sted, Dato
Stavanger, 27.06.2019

HØRING - ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN OG UTLENDINGSFORSKRIFTEN - INNSTRAMNINGER I UTVISNINGSREGELVERKET MV

Det vises til høringsoversendelsen den 29. april 2019 med høringsfrist 26. juli 2019.

Vi slutter oss helt til de foreslåtte innstramninger i utvisningsbestemmelsene i utlendingsloven og de begrunnelser som gis og at dette også får føringer i forhold til EØS-borgere som ennå ikke har fått varig oppholdsrett.

Det faktum at man også tar inn straff for overtredelse av vegtrafikkloven som utvisningsgrunnlag er et viktig samfunnstryggende tiltak. Det er også viktig at det presiseres at dette også gjelder i forhold til EØS-borgere med kortvarig opphold og begrenset tilknytning til landet. Alvorlig brudd på kjøre- og hviletiden, kjøring med alt for tung last og/eller farlig og usikret last er også eksempler på hvor dette vil være aktuelt, også for EØS-borgere.

Samme begrunnelse som man har når det gjelder vegtrafikkloven vil man også ha i forhold til arbeidslivskriminalitet, og særlig i forhold til EØS-borgere.

Arbeidslivskriminalitet er et begrep og er definert slik i Regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet 2019:

"Arbeidslivskriminalitet innebærer handlinger som bryter med norske lover om lønns- og arbeidsforhold, trygder, skatter og avgifter, gjerne utført organisert, som utnytter arbeidstakere eller virker konkurransevridende og undergraver samfunnsstrukturen"

Det er i Regjeringens strategi listet opp en rekke aktuelle lovbrudd hvor overtredelse av utlendingsloven er et eksempel på dette.

Vi mener derfor at både utlendingsloven § 66 og § 67 bør tilføres et eget pkt hvor det fremgår at utlending også kan utvises for straffbare forhold knyttet til arbeidslivskriminalitet, og at dette får samme virkning for EØS-borgere ved at arbeidslivskriminalitet også tilføres i utlendingsloven § 122 på egnet måte.

SØR-VEST POLITIDISTRIKT

Dette etter modell fra endringen i personopplysningsloven, jf Prop 115L (2017-2018) hvor begrepet arbeidslivskriminalitet ble brukt, jf ny § 12a.

Et viktig tiltak for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet var opprettelse av flere tverretatlige arbeidslivskriminalitetssentre "akrimsentre".

Av den nye Felles styringsmodell for a-krim samarbeidet fremgår det at det er de ulike etaters samlede virkemidler som skal brukes, noe som også fremgår av Regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet 2019 bl.a s 23. Da er de ulike forvaltningsrettslige reaksjonene som de ulike etater forvalter viktige virkemidler.

Når det gjelder bruk av utvisningsbestemmelsen i forhold til EØS-borgere knyttet til arbeidslivskriminalitet ble den aktivt brukt fram mot sommeren 2017. Fra siste halvdel 2017 har Sør-Vest politidistrikt¹ registrert at UDI har hevet terskelen for utvisning i forhold til EØS-borgere knyttet til arbeidslivskriminalitet.

Arbeidslivskriminalitet og den samfunnsskadelige kriminalitet dette representerer, er satt høyt på samfunnsagendaen.

Norske borgere og tredjelandsborgere som knyttes til arbeidslivskriminalitet blir sanksjonert både i form av straff og utvisning (tredjelandsborgere).

Det er uheldig at det har utviklet seg en praksis slik at terskelen for å kunne utvise EØS-borgere knyttet til arbeidslivskriminalitet er blitt høyere.

For å avbøte dette foreslår vi at det klart fremgår av utlendingsloven at utvisning er et aktuelt virkemiddel å bruke både for tredjelandsborgere og EØS –borgere som knyttes til arbeidslivskriminalitet.

¹ Sammer erfaring er men kjent med også fra andre politidistrikt.

Til slutt, når det gjelder de redaksjonelle og tekniske endringene samt tydeliggjøring i loven av valg av utvisningshjemmel ved endring av oppholdsstatus mellom straffbar handling og vedtakstidspunkt er vi enig i det.

Med hilsen

Hans Vik
Politimester

Leif Ole Topnes
Politiinspektør
Leder Felles enhet for utlending og forvaltning

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

INNLANDET POLITIDISTRIKT

Deres referanse:
Amanda Baann Asdal

Vår referanse:
201902444-2 008

Sted, Dato
Hamar, 19.06.2019

HØRING - ENDRING I UTLENDINGSLOV OG FORSKRIFT - INNSTRAMNINGER I UTVISNINGSREGELVERKET

Innlandet politidistrikt stiller seg positive til innstramningene i utvisningsregleverket. Vi erfarer ofte saker med bla. brudd på vegtrafikkloven som med foreslåtte innstramninger i regelverket vil slå positivt ut for et utvisningsvedtak.

Vi tror endringene vil føre til flere utvisninger på fornuftig grunnlag, og et sikrere norsk samfunn. Så kan man i det videre også ønske seg hurtigdomstol med rask pådømmelse i tillegg.

Med hilsen

Silja Strømme
Seksjonsleder Utlending

INNLANDET POLITIDISTRIKT

Post: Postboks 355, 2303 Hamar
E-post: post.innlandet@politiet.no

Tlf.: 62539000
Faks: 62539001

Org. nr.: 983997953
www.politi.no

Deres referanse:
201901763

Vår referanse:

Sted, Dato
Ålesund, 17.07.2019

HØRINGSUTTALELSE INNSTRAMMINGER I UTVISNINGSREGELVERKET

Møre og Romsdal Politidistrikt (MRPD) har følgende innspill til endringsforslagene i høringsbrev av 25.04.19 ref 19/1217 fra Justis – og Beredskapsdepartementet.

Endringsforslagene er i stor grad i tråd med tidligere innspill fra MRPD, og vil i hovedsak klargjøre regelverket. Samtidig ser vi et par momenter i endringsforslaget som kan medføre uønsket resultat:

I punkt 3.2.3 brudd på vegtrafikkloven står det i sjette avsnitt at utvisning i første rekke bør benyttes dersom utlendingen har liten tilknytning til riket og ett av tre kulepunkter;

- Utmålt straff ligger i øvre sjikt av strafferammen.
- Overtredelsen inngår som et av flere lovbrudd, eller
- Utlendingen tidligere er straffet

Etter vår oppfatning kan dette tolkes som en føring til forvaltningsapparatet om at en enkeltstående promillekjøring ikke er aktuell for utvisning selv om overtredelsen er svært alvorlig, vedkommende har liten/ingen tilknytning til riket og politiet kan dokumentere gjentakelsesfare. Det vil i så fall være svært uheldig og i strid med intensjonen bak lovendringsforslaget.

Ett eksempel som kan belyse problemstillingen: En EØS-borger arbeider for utenlandsk firma med korttidskontrakt i Norge og fører bil med 2,5 i promille. Han nærmer seg en barneskole der barna er i ferd med å krysse veien, men blir tilfeldigvis stanset av politiet før flere lovbrudd begås. Vedkommende er ikke straffet tidligere i Norge. Dom for kjøring med promille på 2,5 ligger normalt langt under øvre sjikt av strafferammen i vegtrafikkloven. Vedkommende forklarer til politiet at han har et alkoholproblem, drikker seg full hver dag og kommer til å fortsette å kjøre bil selv om han eventuelt mister førerretten.

Bakgrunnen for lovendringsforslagene var blant annet å sørge for at slike farlige trafikanter kan utvises når de ikke har til hensikt å rette seg etter norsk regelverk. Lovgiver må unngå føringer som gjør at slike personer ikke kan utvises før flere lovbrudd begås.

Møre og Romsdal Politidistrikt

Ålesund
Post: Postboks 1353 Sentrum, 6001 ÅLESUND
Besøk: Nedre Strandgate 50

Tlf: 70 11 87 00
Faks: 70 11 87 02
E-post: post.moreogromsdal@politiet.no

Org. nr.:
Giro:
www.politi.no

Det er viktig at lovendringene bidrar til økt forståelse i befolkningen og økt tillit til tvangsreturregelverket. Spesielt at alvorlige brudd på vegtrafikkloven og flere sedelighetsaker får konsekvenser for opphold i riket.

Videre setter vi pris på presiseringen i 3.5 om klargjøring av virkningstidspunkt for valg av hjemmel. Vi presiserer at dette også da gjelder for EØS-borgere som passerer hhv 5 eller 10 års opphold i riket etter at det straffbare forhold har skjedd eller startet. De vil da ikke kunne påberope seg økt vern mot utvisning ihht §122 andre ledd.

MRPD har tidligere spilt inn at vi mener forenklede forelegg også bør være selvstendig grunnlag for utvisning. Spesielt sett opp mot Tollovertredelser der grensen for hva som gir forenklede forelegg er økt, nå gis forenklet forelegg for det som tidligere ble anmeldelse og forelegg fra politiet. Vi ser at utlendinger tilpasser seg dette og i stedet for store kvanta heller smugler betydelig flere ganger der hvert tilfelle legges helt opp mot grensen for anmeldelse – såkalte kvotesmuglere. Vi mener derfor forenklede forelegg kan benyttes på lik linje med ordinære forelegg så lenge utlendingen har forstått konsekvensene av å vedta forenklet forelegg på linje med utvisningsklausul i ordinære forelegg. Krav til forholdsmessighet og gjentakelsesfare vi uansett legge føringer for hvilke saker som kan medføre utvisning

Med hilsen

Svein Rike

Returkoordinator

Møre og Romsdal Politidistrikt